

Ioan Gârbuleț

Abaterile disciplinare ale magistraților

GÂRBULEȚ, Ioan

■ Activitate profesională:

2013-prezent: inspector judiciar, Inspecția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii;
2011-2013: vicepreședinte, Curtea de Apel Tg. Mureș;
2004-2013: judecător, Curtea de Apel Tg. Mureș;
2009-2011: președinte secția penală, Curtea de Apel Tg. Mureș;
2006-2007: inspector, Corpul de control al ministrului justiției;
2001-2004: judecător, Tribunalul Mureș;
1997-2001: judecător, Judecătoria Reghin;
1996-1997: judecător, Judecătoria Tg. Mureș.

■ Educație și formare:

2014: doctor în drept, Școala doctorală a Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, coordonator științific – prof. univ. dr. Ioan Leș;
2005-2007: master Științe penale, Facultatea de Drept a Universității „Lucian Blaga”, Sibiu;
2002-2003: curs postuniversitar, Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca;
1996: diplomă de licență, Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

■ Activitate științifică:

A publicat, în calitate de autor, coautor sau coordonator, 17 lucrări de specialitate în domeniul dreptului și peste 100 de articole, studii, note și comentarii în diferite reviste de specialitate și pe site-uri juridice, dintre care enumerăm:

- *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, vol. I (coautor), coordonatori Evelina Oprina și Vasile Bozeșan, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
- *Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă. Modificările aduse executării silite* (coautor), Ed. Universul Juridic, București, 2015;
- *Actele executorului judecătoresc*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
- *Tratat teoretic și practic de executare silită. Vol. I. Teoria generală și procedurile execuționale; Vol. II. Explicații, cereri, modele* (coautor), Ed. Universul Juridic, București, 2013;
- *Executarea silită directă*, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
- *Ghid practic de executare silită. Explicații, cereri, formulare, ed. a II-a, Supliment electronic* (coautor), Ed. Hamangiu, București, 2010;
- *Infrațiuni de corupție*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
- *Traficul de persoane*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
- *Probleme relevante în materie penală dezlegate de Curtea de Apel Tg. Mureș* (coautor), Ed. Universul Juridic, București, 2010;
- *Traficul și consumul ilicit de droguri*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
- *Ghid practic de executare silită* (coautor), Ed. Hamangiu, București, 2008;
- *Organizarea și exercitarea profesiei de executor judecătoresc*, Ed. Hamangiu, București, 2007.

■ Alte activități:

2014-prezent: membru în colegiul de redacție al Revistei române de executare silită;
2006-2009: lector, Centrul Național de Pregătire și Perfecționare a Executorilor Judecătorești.

■ Premii:

- premiul „I.L. Georgescu” pentru lucrarea „Tratat teoretic și practic de executare silită”, vol. I-II, Ed. Universul Juridic, 2013, acordat de Uniunea Juriștilor din România în anul 2013;
- premiul „Savelly Zilberstein” pentru cel mai bun studiu publicat în Revista română de executare silită în anul 2010;
- este menționat în „*Enciclopedia personalităților din România: Who is Who*”, din seria „Hübners Who is Who”, începând cu ediția din 2010.

Ioan Gârbuleț

Abaterile disciplinare ale magistraților

Universul Juridic
București
-2016-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GÂRBULEȚ, IOAN

Abaterile disciplinare ale magistraților / Ioan Gârbuleț. - București :

Universul Juridic, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-673-922-1

347.962

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

*Dedic această lucrare doamnei judecător dr. Claudia Antoanela Susanu,
cadru didactic asociat la Facultatea de Drept
din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
pentru susținerea arătată.*

Abrevieri

alin.	alineat
<i>apud</i>	citat după
art.	articol
B. Of.	Buletinul Oficial, Partea I
c.	contra
C. civ.	Codul civil
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Strasbourg)
C. Jud.	Revista „Curierul Judiciar” – serie nouă
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene (Luxembourg)
C. mun.	Codul muncii
Convenție	Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția europeană a drepturilor omului)
C. pen.	Codul penal
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă
C. pr. pen.	Codul de procedură penală
C. Ap.	Curtea de Apel
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție a României
ÎCA	Înalta Curte Administrativă
CSJ	Consiliul Superior de Justiție
dec.	decizia
dec. civ.	decizia civilă
Dreptul	Revista „Dreptul” – serie nouă
ed.	ediție
Ed.	Editura
etc.	et caetera („și celelalte”)
H.G.	Hotărârea Guvernului României
<i>ibidem</i>	în același loc
Jud.	Judecătoria
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	nota autorului
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
par.	paragraful
pct.	punctul
pp.	paginile
RRES	Revista română de executare silită
RRDJ	Revista română de jurisprudență

s. civ.	secția civilă
s.n.	sublinierea noastră
s. civ.	secția civilă
ș.a.	și alții (altele)
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
urm.	următoarele
vol.	volumul

Cuvânt-înainte

Instituirea unor forme de răspundere juridică specifice funcției de magistrat, printre care și răspunderea disciplinară, a fost necesară, printre altele, ca urmare a reglementării distincte a statutului judecătorilor și procurorilor, a organizării judiciare și a modului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii.

Scopul răspunderii disciplinare îl constituie realizarea unui echilibru între principiile fundamentale ale independenței și imparțialității, principii prevăzute de Constituția României și de legile organizării sistemului judiciar și care călăuzesc activitatea magistratului, și responsabilitatea de care trebuie să dea dovadă acesta.

Lucrarea „Abaterile disciplinare ale magistraților” este prima monografie publicată în România care analizează în detaliu toate abaterile disciplinare ale magistraților, astfel cum sunt reglementate în prezent prin Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 24/2012, reprezentând, ca atare, un demers științific de o incontestabilă valoare teoretică și practică.

Pentru fiecare abatere disciplinară, autorul realizează o analiză exhaustivă a obiectului, subiectului, laturii obiective și laturii subiective, evidențiind condițiile necesare care trebuie îndeplinite pentru ca fapta magistratului să întrunească elementele constitutive ale acesteia.

De asemenea, sunt analizate asemănările și deosebirile între abaterile disciplinare tocmai pentru a facilita realizarea încadrării juridice corecte a faptelor comise de magistrați, întrucât, la o primă vedere, reglementarea legală poate să lase impresia suprapunerii multora dintre abaterile disciplinare.

La elaborarea lucrării, autorul a avut în vedere jurisprudența publicată în anii 2005-2016 a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară, dar, în același timp, și practica Înaltei Curți de Casație și Justiție în această materie, formulând, acolo unde a fost cazul, opinii divergente sau concurente temeinic motivate.

Cu totul remarcabil este efortul pe care autorul, judecător de profesie și, în același timp, inspector judiciar, îl depune pentru clarificarea conceptelor stabilite de legiuitor, seria de definiții și de interpretări ale dispozițiilor legale incidente pe care le propune în lucrarea sa fiind o dovadă incontestabilă în acest sens.

Nu vom omite să observăm includerea în cuprinsul monografiei a unor analize privind formele răspunderii juridice a magistraților, trăsăturile specifice ale răspunderii disciplinare ori sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate.

În mod pertinent, autorul opinează că, în prezent, abaterile disciplinare acoperă întreaga tipologie comportamentală care poate aduce o atingere gravă prestigiului justiției și demnității funcției de magistrat – acesta fiind, de altfel, unul dintre scopurile adoptării Legii nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii – și că sancțiunile disciplinare instituite de lege sunt

suficiente, astfel că nu se impune a fi adăugate altele noi, deoarece ele oferă posibilitatea instanțelor disciplinare de a alege o sancțiune pe măsura gravității faptelor comise.

De asemenea, ni se pare extrem de utilă propunerea autorului privind necesitatea introducerii în legile justiției a instituției radierii sancțiunilor disciplinare, astfel cum aceasta este reglementată în dreptul disciplinar comun ori în legislația altor state.

Demersul autorului se îndreaptă, într-o secțiune separată a lucrării, analizării succinte a cauzelor care înlătură răspunderea disciplinară a magistraților, prezentând, cu titlu exemplificativ, situații în care pot să fie incidente cauze justificative, cauze de neimputabilitate sau alte cauze care pot înlătura răspunderea disciplinară.

Totodată, lucrarea prezintă și modul de reglementare a abaterilor disciplinare în unele dintre statele europene (Spania, Italia, Franța, Germania, Republica Moldova etc.), ceea ce permite formarea unei imagini de ansamblu cu privire la această instituție de drept material.

Deoarece pot avea calitatea de subiect activ al abaterii disciplinare judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, inspectorii judiciari, membrii Consiliului Superior al Magistraturii și asistenții judiciari, lucrarea se adresează în primul rând acestora, însă aceasta constituie un instrument util de lucru atât pentru alte profesii juridice: avocați, consilieri juridici, notari publici, executori judecătorești, practicieni în insolvență, mediatori, cât și pentru toți cei care sunt interesați, într-o formă sau alta, de cunoașterea faptelor pentru care un magistrat poate răspunde din punct de vedere disciplinar.

*Judecător dr. **Lucian Netejoru**
Inspector-șef al Inspecției Judiciare din cadrul
Consiliului Superior al Magistraturii*

Capitolul I

Considerații generale privind răspunderea juridică a magistraților

Secțiunea 1

Noțiuni generale privind răspunderea juridică

În literatura de specialitate se face distincție între răspundere și responsabilitate.

Astfel, s-a susținut că responsabilitatea este un fenomen social. Ea exprimă un act de angajare a individului în procesul integrării sociale. Libertatea omului se înfățișează sub trei aspecte: libertatea în raport cu natura, libertatea în raport cu societatea și libertatea omului în raport cu sine însuși. Responsabilitatea însoțește libertatea, astfel că trebuie operată o demarcație netă între libertate și liberul arbitru. Referindu-se la acest concept, Hegel arăta: „Când se aude spunând că libertatea în genere este să poți acționa așa cum vrei, o atare reprezentare poate fi luată numai ca totală lipsă a culturii gândirii, în care nu se găsește încă nicio urmă a ceea ce este voință liberă în și pentru sine, dreptul, moralitatea etc.”¹. Conceptând responsabilitatea ca o asumare a răspunderii față de rezultatele acțiunii sociale a omului, se admite faptul că acțiunea socială este cadrul nemijlocit de manifestare a responsabilității, pe de o parte, iar, pe de altă parte, că libertatea este o condiție fundamentală a responsabilității. Fiind strâns legată de acțiunea omului, responsabilitatea apare ca fiind strâns corelată cu sistemul normativ².

Cuvântul „responsabilitate” a apărut pentru prima dată în limba franceză în anul 1783 și se referea la responsabilitatea Guvernului³. Problema responsabilității s-a pus în toate domeniile care privesc activitatea umană: în morală, în relațiile internaționale, în dreptul public, în dreptul privat⁴.

Statele au fost preocupate să insereze atât în Constituții, cât și în alte acte de rang inferior problematica responsabilității acțiunii umane⁵.

Tot în doctrină, responsabilitatea socială a fost definită ca fiind acea instituție socială care cuprinde complexul de atitudini ale omului în raport cu sistemul de valori, instituționalizat de societatea în care trăiește, în vederea conservării și

---

¹ A se vedea G.W.F. Hegel, *Principiile filosofiei dreptului*, Ed. Academiei, București, 1969, p. 48.

² A se vedea N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, pp. 98-99.

³ A se vedea M. Villey, *Esquisse historique sur le mot responsable*, Archives de Philosophie du Droit, dossier „La responsabilite”, Sirey, Tome 22, 1977, pp. 45-58, *apud* E.E. Ștefan, *Răspunderea juridică*, Ed. Pro Universitaria, București, 2013, p. 12.

⁴ A se vedea L. Henri, *La responsabilite civile. Principes elementaires et applications pratiques*, Dalloz, Paris, 1932, pp. 1-3, *apud* E.E. Ștefan, *op. cit.*, p. 12.

⁵ A se vedea E.E. Ștefan, *op. cit.*, p. 12.

promovării acelor valori, în scopul perfecționării ființei umane și conservării vieții în comun, pe calea menținerii și promovării ordinii sociale și a binelui public¹.

S-a susținut că lipsa de distincție între termenii „răspundere” și „responsabilitate” pare să fie un fenomen general, comun nu numai în literatura juridică, ci și în cea etică, filozofică, sociologică și chiar lingvistică².

Răspunderea a existat încă în societatea primitivă, în care individul, absorbit de socialul încă nediferențiat, suportă din exterior responsabilitatea morală, iar aceasta este eminentamente colectivă. Societatea politico-statală inovează noi forme de răspundere. Socialul, diferențiat în grupări și categorii sociale, face ca răspunderea să se individualizeze. Devenind subiectivă, răspunderea nu și-a schimbat natura. Ea și-a schimbat doar caracterul, însușindu-și caracterele noi sociale care sunt ale civilizației moderne. Societatea, printr-o „răspundere dictată”, impune indivizilor statutul ei normativ. Societatea în care trăiește cel care comite o infracțiune, contravenție, un delict civil etc. socotește, prin normele sale juridice, o atare acțiune drept reprobabilă. Prin efectul săvârșirii unei asemenea fapte, o altă persoană a fost vătămată în ființa ei fizică și morală ori în bunurile sale, ordinea de drept a fost afectată, interesele generale au fost nesocotite; aceasta este problema răspunderii³.

Răspunderea juridică a fost definită ca fiind un complex de drepturi și obligații conexe care, conform legii, se nasc ca urmare a săvârșirii unei fapte ilicite și care constituie cadrul de realizare a constrângerii de stat, prin aplicarea sancțiunilor juridice⁴.

Răspunderea juridică este o formă a răspunderii sociale, aceasta din urmă regăsindu-se în viața de zi cu zi sub diverse forme. Chiar dacă răspunderea juridică are o serie de particularități specifice în raport cu celelalte forme ale răspunderii sociale, ea se află într-o permanență interdependentă și influențare reciprocă cu acestea⁵.

În general, răspunderea juridică a fost definită din punct de vedere al categoriei „obligație”, dar au existat autori care au definit acest concept și din alte puncte de vedere, și anume: a categoriei „raport juridic”, a categoriei „situație juridică” sau din punct de vedere praxeologic⁶.

S-a susținut că, indiferent de forma sub care se manifestă, sensul noțiunii de „răspundere” este acela de obligație de a suporta consecințele nerespectării unor reguli de conduită, obligație ce incumbă autorului faptei contrare acestor reguli și care poartă întotdeauna amprenta dezaprobării sociale a unei asemenea fapte⁷.

---

¹ A se vedea L. Barac, *Răspunderea și sancțiunea juridică*, Ed. Lumina Lex, București, 1997, p. 15.

² A se vedea M. Florea, *Responsabilitatea acțiunii sociale*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976, p. 26.

³ A se vedea M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei, București, 1972, p. 5, apud N. Popa, *op. cit.*, p. 235.

⁴ A se vedea M. Costin, *Răspunderea juridică în dreptul R.S.R.*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1974, pp. 31-32.

⁵ A se vedea F. Mangu, *Răspunderea civilă. Constantele răspunderii civile*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 9.

⁶ Pentru amănunte, a se vedea E.E. Ștefan, *op. cit.*, pp. 76-84.

⁷ A se vedea M. Costin, *op. cit.*, p. 19.

Având în vedere considerentele expuse, este evident că și magistrații pot fi subiecți ai răspunderii juridice, deoarece ei nu beneficiază de niciun fel de imunitate.

Într-un document internațional elaborat chiar de către judecători¹, s-a arătat că „trebuie să existe anumite mijloace de a trage judecătorii la răspundere și chiar de a-i înlătura din funcție în cazuri de comportament necorespunzător atât de grav încât să justifice o asemenea măsură. Nevoia de precauție în recunoașterea acestor răspunderi provine din nevoia de a păstra independența și libertatea juridicului de presiuni necuvenite”, precizându-se totuși că „judecătorul nu trebuie să lucreze sub amenințarea unei pedepse pecuniare, cu atât mai puțin a uneia cu închisoarea, a cărei prezență poate, chiar subconștient, să îi afecteze judecata”.

Conform Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată², cu modificările și completările ulterioare, judecătorii și procurorii răspund civil, disciplinar și penal, în condițiile legii.

Așadar, legea privind statutul judecătorilor și procurorilor reglementează trei forme de răspundere a magistraților.

Totuși, prin alte dispoziții legale sunt reglementate și alte forme ale răspunderii magistraților, cum ar fi: răspunderea contravențională, răspunderea morală, dar și o răspundere de tip administrativ.

Secțiunea a 2-a **Răspunderea civilă a magistraților**

Răspunderea juridică civilă a fost definită în literatura de specialitate fie ca fiind un raport de obligații în temeiul căreia o persoană este îndatorată să repare prejudiciul cauzat altuia prin fapta sa ori, în cazurile prevăzute de lege, prejudiciul pentru care este răspunzătoare³, fie ca o instituție juridică alcătuită din totalitatea normelor de drept prin care se reglementează obligația oricărei persoane de a repara prejudiciul cauzat altuia prin fapta sa extracontractuală sau contractuală pentru care este chemată de lege să răspundă⁴.

Codul civil nu cuprinde un text care să definească răspunderea civilă în general, fiind însă reglementată în detaliu răspunderea delictuală și răspunderea contractuală.

---

¹ Avizul nr. 3 al Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, pct. 51 și 53.

² Republicată în temeiul art. XII al Titlului XVII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005, dându-se textelor o nouă numerotare. Legea nr. 303/2004 a fost publicată în M. Of. nr. 576 din 29 iunie 2004 și a mai fost modificată prin O.U.G. nr. 124/2004, publicată în M. Of. nr. 1168 din 9 decembrie 2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2005, publicată în M. Of. nr. 300 din 11 aprilie 2005.

³ A se vedea E. Lupan, *Răspunderea civilă*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2003, p. 25.

⁴ A se vedea L. Pop, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor. Tratat*, ed. a 2-a, Ed. Fundației „Chemarea”, Iași, 1998, p. 158.